

UNIVERZITA PARDUBICE
Fakulta filozofická
Katedra anglistiky a amerikanistiky

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: Martin Körner

Studijní obor: Anglický jazyk pro odbornou praxi

Název práce: Tense Shift in Indirect Speech in Newspaper Reports

Akademický rok: 2017/2018

Vedoucí práce: PhDr. Zuzana Nádraská, Ph.D.

Kritéria hodnocení		Hodnocení 1 - 2 - 3 - 4
Všeobecná charakteristika	Splnění zásad zpracování práce a naplnění stanoveného cíle	2-3 (D)
	Logická struktura práce	
	Vyváženost teoretické a praktické části	
Teoretická část	Prezentace různých teoretických přístupů k řešenému problému	2-3 (D)
	Kritické posouzení prezentovaných přístupů a zvolení relevantní teoretické základny	
	Zpracování kvalitní teoretické základny pro realizaci praktické části	
Praktická část	Vhodnost zvolené výzkumné metodologie	3 (E)
	Aplikace zvolené výzkumné metodologie	
	Relevantní a srozumitelná argumentace a interpretace získaných výsledků	
Práce s odbornou literaturou	Kvalita, množství a relevance zpracované literatury	2 (C)
	Kritický přístup ke zdrojům	
Formální stránka	Dodržení doporučených pravidel a norem formální úpravy (směrnice UPa, požadavky KAA)	3 (E)
	Kvalita vědeckého aparátu, příloh, tabulek a obrázků	
	Dodržení požadovaných citačních a bibliografických norem	
Jazyková úroveň	Gramatická přesnost a komplexnost	1-2 (B)
	Slovní zásoba	
	Koheze a koherence	
	Interpunkce a stylistické aspekty	

Slovní vyjádření k hodnocení bakalářské práce

Autor se ve své bakalářské práci zabýval problematikou souslednosti časové ve formách nepřímé řeči v diskurzu novinové zprávy. Obecně lze říci, že autor cíl práce splnil částečně. Bližší komentář k jednotlivým částech níže.

Teoretická část

V této části by měl autor zpracovat relevantní oblasti tak, aby uvedené poznatky byly užitečné pro interpretaci dat a pomohly osvětlit výskyt a funkci zkoumaného jevu v daném žánru. Jedná se zejména o koncept nepřímé řeči, její formální (např. gramatické, deiktické, syntaktické) a funkční vlastnosti; dále pak téma souslednosti časové; a funkci a textovou charakteristiku novinové zprávy. Bohužel toto se autorovi podařilo jen zčásti; přestože jednotlivá témata autor zpracoval, hovoří o nich izolovaně a bez souvislosti.

S ohledem na cíl práce chybí v kapitole 2 relevantní formální popis nepřímé (indirect) a polopřímé (free indirect) řeči, zejména syntaktický vztah uvozovací věty k větě uvozované, deiktická orientace uvozované a uvozovací věty (a následné změny) a souvislost mezi pozicí uvozovací věty, subordinací a sousledností časovou. Funkce nepřímé řeči je zmíněna jen krátce; užití polopřímé řeči obecně a v novinové zprávě autor neřeší – tyto aspekty jsou zásadní pro vysvětlení ne/aplikace souslednosti! V částech zabývajících se pozicí uvozovací věty (2.2) autor hovoří o aspektech (možnosti modifikace, tematická struktura textu), které jsou sice pravdivé, ale nepomohou vysvětlit případnou ne/aplikaci souslednosti!

Kapitola 3 vysvětluje důvody pro výskyt a absenci souslednosti časové. Autor na str. 19-20 zmiňuje, jaké přístupy zvolí při interpretaci dat. Systematičtější, přehlednější a hlubší zpracování obecných hledisek a přístupů zmiňovaných autorů a ilustrace na více příkladech by pomohly čtenáři lépe pochopit, jak konkrétně chce autor postupovat; některé koncepty se objevují až při prezentaci korpusu (*validity of the statement, dis/agreement, doubt*).

V kapitole 4 autor charakterizuje diskurz novinové zprávy. Aspekty, které jsou pro cíl práce relevantní (důraz na novost, pravdivost, důvěryhodnost, objektivitu, výskyt ne/přímé řeči, struktura zprávy), jsou bohužel řešeny velmi povrchně a bez zjevných souvislostí mezi sebou a s tématem souslednosti časové.

Více příkladů v textu by pomohlo ilustrovat základní teoretické koncepty.

Metodologické otázky autor řeší na různých místech v textu (str. 13-14 nefinitní formy, str. 19-20 použité přístupy, vyloučení titulku a úvodního paragrafu z analýzy str. 24); jedna souhrnná kapitola by působila uceleněji. Je škoda, že autor vyloučil z analýzy titulky a úvodní odstavec, protože právě pro tyto části je charakteristická finální pozice uvozovací věty a absence souslednosti.

Analytická část a interpretace sebraných dat

V této části práce autor předkládá výsledky své analýzy a ilustruje je na příkladech. Pozitivním aspektem práce je, že porovnává své výsledky s poznatky získanými z velkých korpusových studií (Biber et al. 1999). Autorova interpretace některých příkladů dobře postihuje základní stylistické a žánrové aspekty novinové zprávy (např. str. 31-32). Většinou ale autor zůstává a pouhých domněnek a možných vysvětlení ohledně aplikace či neaplikace souslednosti. Souhlasím s tvrzením (např. str. 37), že lze těžko s jistotou identifikovat záměr autora textu a že často může jít o souhrn několika faktorů; proto je ale důležité posuzovat každý příklad v kontextu, což autor prakticky nečiní, a musí tak formulovat své závěry pouze jako hypotetická, teoreticky možná vysvětlení (např. shrnutí str. 36-37, 40-41, 43-44). Aby vysvětlení, která berou v potaz stylisticko-pragmatické aspekty (např. validita a relevance tvrzení, nesouhlas či pochybnost na straně reportéra), měla svou váhu, musí (kromě žánrových obecností) vycházet ze signálů z textu. Při vysvětlování příkladů bere autor

alespoň částečně v potaz kontext v případě polopřímé řeči (str. 29, 40). Na str. 32 autor tvrdí, že není žádná spojitost mezi pozicí uvozovací věty a sousledností; své tvrzení nijak nedokládá. Bližší ohledání ale alespoň jistou souvislost naznačují: z 90 případů aplikace souslednosti (př. 1-90 z přílohy) je pouze 9 (10%) případů, kdy je uvozovací věta v mediální či finální pozici (tzn. absence subordinace); naopak z 86 případů neaplikace souslednosti po slovese v minulém čase (91-177 z přílohy) je 31 (36%) uvozovacích vět v mediální či finální pozici.

Následující příklady nebo jejich části lze vysvětlit i alternativním způsobem: příklad 2 str. 28 (...*it had sanctioned in Derby* – informace doplněna reportérem?); str. 33 př. 12 (*the statement is out of date, the reporter is not interested in what is true at the moment* – funkce novinové zprávy, aspekty novosti, pravdivosti, spolehlivosti atd.); str. 34 př. 14 a str. 35 př. 15 – slovesa (*insist, confirm*), která vyjadřují různý postoj k obsahu jak původního mluvčího (*reported speaker*) tak podavatele/reportéra (*reporting speaker*), jsou vysvětlována stejným způsobem (nesouhlas reportéra); př. 24 str. 39 (spojitost mezi absencí souslednosti, přítomnosti částečné přímé citace a souhlasu reportéra – evaluativní charakter citace, potřeba odstupu reportéra); př. 29 str. 40 forma slovesa/časová reference v polopřímé řeči (*could be seen*).

Korpus

Korpus v příloze je zanalyzován pouze z hlediska aplikace či absence souslednosti časové, popř. času slovesa v uvozovací větě. Chybí funkční analýza, tzn. interpretace a vysvětlení (gramatické, pragmatické atd.) výskytu či absence souslednosti!

Jazyk

Autorův jazykový splňuje požadovanou úroveň, lze najít jen občasné chyby ve členech a interpunkci.

Práce se zdroji a bibliografie

V autorově práci se zdroji v textu a závěrečné bibliografii se vyskytují drobné formální chyby (např. str. 13 Thompson and Yiyun 1991 v textu, v bibliografii např. pořadí jména a příjmení u spoluautora, zdroj v odborném časopise).

Práci hodnotím stupněm **velmi dobře minus (D)**. Při obhajobě se může autor zaměřit na několik oblastí: jasné rozdělení a vysvětlení gramatických, pragmatických a stylistických aspektů aplikace a absence souslednosti; charakteristika a role nepřímé a polopřímé řeči v žánru novinové zprávy a způsob, jak ne/aplikace souslednosti přispívá ke komunikativní funkci zprávy; role kontextu v interpretaci souslednosti; frekvence důvodů pro výskyt a absenci souslednosti (pokud lze kvantifikovat).

Otázky k obhajobě

1. Shrňte prosím různé pohledy na souslednost časovou obecně a důvody pro aplikaci či neaplikaci souslednosti.
2. Jaký je komunikativní cíl novinové zprávy? Jakou roli hraje nepřímá a polopřímá řeč v novinové zprávě a jak tyto funkce souvisí s ne/aplikací souslednosti časové (gramatické vs. pragmatické, stylistické/žánrové hledisko)?
3. Lze přesněji kvantifikovat důvody pro ne/aplikaci souslednosti? Proč ano či ne?
4. Jakou roli hraje při interpretaci kontext a žánr?
5. Shrňte prosím rozdíly v užití souslednosti mezi formami nepřímé řeči, které prezentují původní mluvenou událost, psanou událost a myšlenku.
6. Jaká může být souvislost mezi pozicí uvozovací věty a aplikací či absencí souslednosti časové (gramatické hledisko)?

7. Jaký může být důvod pro užití přítomného času v uvozovací větě (reporting clause) vzhledem k funkci novinové zprávy (u všech třech typů nepřímé řeči – *speech, writing, thought*)? Uved'te prosím příklady z korpusu.
8. Jak používáte koncepty *validity of the statement, dis/agreement, doubt* (pragmatické hledisko)? Prosím ilustrujete konkrétně na příkladech z korpusu. Na co jste se při interpretaci spoléhal?
9. Vysvětlete prosím případy, které považujete za nejednoznačné (197-200 z přílohy).

V ý s l e d n á k l a s i f i k a c e* (možnosti klasifikace - výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl)	Velmi dobře minus (D)
--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	----------------------------------

Doporučuji / nedoporučuji bakalářskou práci k obhajobě.**

Dne: 3. května 2018

.....

Podpis vedoucího práce

* Výsledné hodnocení není průměrem dílčích známek

** Vyhovující podtrhněte